

Kedves Mindnyájan!

Falunk arculati tervéről van szó, amelynek előzményeiről már értesülhettek az 2017. őszén küldött levelünkben.

Összefoglalva: A falu főépítész (Farkas István, tesa@foepitesz.com) előzetes konzultáció után elkészítette és elfogadásra javasolta az Önkormányzatnak a Tésa Arculati Kézikönyv (TAK), és Településképvédelmi Rendelet (TKR) tervezetét. Augusztusban jutottunk hozzá.

A TBTE polgármesterünk felkeresésre vett részt, mint partner a főépítésszel folytatott megbeszélésen. A TBTE-t Sáska Géza képviselte. Az ősszel Géza a dokumentumokat áttanulmányozta, Erikával egyeztették a módosítási javaslatokat, és kérésére körlevél formában közzéteszem a tervezetet és a módosítási javaslatot megvitatásra.

A Net-en történő levelezés, nyilván nem pótolhatja a Falugyűlést. Ahhoz, hogy a rendelet ne csupán holt papír legyen, hanem az élő szándék hordozója, a polgármesterünk Falugyűlést tart majd, ahol a közös szándék megfogalmazódhat, amit mind a két dokumentumba át kell vezetni.

Az ikonokra klikkelve olvashatjátok a főépítész készítette dokumentumokat.

Az első csatolmány (TAK) valójában képeskönyv formátumú dokumentum: Tésa történetének és jelenlegi település képeinek bemutatása fotó illusztrációkkal. Ugyanitt színes sematikus ábrák magyarázzák el részletesen, fotókkal kiegészítve, hogy milyen típusú építkezési elemeket (kerítés, ablak, tető, homlokzatszín stb.) javasolnak, és melyeket kellene kerülni.

A második csatolmány (TKR) az Önkormányzati jogszabálytervezet, melyhez több térkép melléklet is kapcsolódik. A TAK- ban is megtalálható az a térkép, amelyen Tésa három különböző karakterű településrésze van feltüntetve: a falusias, a történeti és a külterületi. A dokumentum részletesen foglalkozik a helyi védettség fajtáival. Épületek vonatkozásában főként a Kossuth utcai és a felszabadulás utcai történeti falurész érintett ebben.

Tésa_TAK_v2_201808
06.pdf

Tésa
Településképvédelm

A TAK-hoz kapcsolódó módosító javaslatok az alábbiakban olvashatók.

A TKR-hez kapcsolódó megjegyzések közvetlenül a szövegben és mellette láthatók világos kékkel. A sötétkék bekezdések a főépítész kiemelései.

Üdvözlettel: Ági

Sáska Géza :

Kedves Tésa Barátainak Társasága és valamennyi Tésa sorsát fontosnak tartó társunk!

A polgármester asszonnyal egyetértünk abban, hogy

- a. egyetértünk az arculatmegőrzésre javasolt szabályozási elemekkel, amelyeknek csupán kiegészítését javasoljuk, az alábbiakban.
- b. A jogszabálytervezetben, a térképekben meglévő hibákat javasoljuk kijavítani, a Falusias karakterű terület és a Történeti településrész jellegének pontosabb körülhatárolása kívánatos.
- c. Gondosabb szerkesztéssel, pontosabb leírással, pozitívabb képet kellene mutatni Tésáról, ahol a háztulajdonosok és az önkormányzatunk a múlt értékeire építenek, nemzeti érzésük miatt meg akarják a hagyományokat őrizni. Az ősök által kialakított arculat tiszteletben tartása mindenki figyelmében ajánlott, amelyet nem írhatna felül semmiféle egyéni szempont, vagy magánérdek.

Tésa Arculati Kézikönyvhez (TAK) fűzött észrevételeim alább következnek, a mellékelt rendeletnél (TKR) a szövegbe írtuk be javaslatainkat, amelyek a módosítás irányait mutatják, s nem szövegszerű javaslatként értelmezendő.

Általános észrevételek

Az arculati kézikönyvben keveredik a település történetileg kialakult arculatának, természeti értékeinek leírása, és fotókkal történő illusztrálása, a didaktikus ábrákkal, amelyek a megfelelő és a nem tanácsolt építészeti megoldásokat szemléltetik. Ezt talán lehetne külön fejezetben következetesebben bemutatni a sematikus képekhez illő helybéli jó, és csakis más helyekről származó ROSSZ példák fotóival. (Ennek a szellemében talán nem kellene pozitív mintaként bemutatni Hősök terén lévő ház magas kerítését. (22. és 30. oldal)

Célszerű lenne a képeket magyarázattal ellátni, a helyszínek megnevezésével.

Részletes észrevételek

Az Arculati Kézikönyv rendkívül szép kiállítású, de tartama, rendkívül aggályos, szerkezete nem átlátható. A szerkesztői koncepció nehezen hámozható ki.

Technikai jellegű, szerkesztési hibák:

1. A Tésa falusias karakterű részként van feltüntetve - a polgármesterünk elmondása szerint - a magántulajdonban lévő Szete felőli erdőrész (TAK:13, TKR: 19), A falu esetleges terjeszkedési irányát mutathatja rajz, amely az önkormányzati tulajdon létét tételezi fel. Ez a rajz nem tünteti fel a XIX. századi temetőt, melynek még megtalálható volt néhány éve szecessziós kapuja és kerítéselemei.
2. A falusias jellegű terület házai a Jankovics földek szétosztásakor, 1945-47-ben kezdtek épülni. Ezeket éppen ezért nem lehet „Kádár-kockáknak” nevezni (TAK:15), amelyek – a hatvanas években - a modernséget jelentették. Nem kellene gúnyolódni az építetők ízlésén.
3. Javasoljuk, hogy az Önkormányzat tekintélyét lapba vetve ajánlja, hogy a (bálvány)fejes kerítésoszlopok meghagyását, mint ennek a modern településrészbe átvett régi kulturális örökség átvitelének bizonyítékát.
4. A Hősök tere tévesen lett felvéve (TKR:17). A 2005 jan. 1-től hatályban lévő Településrendezési terv és a TKR terve nem azonos.
5. A Történeti településrészben a („Helyi védett utcakép” TKR:17) ábra a Kossuth utca számos házát jelöli, de képen nem mutatják be. A Felszabadulás teljes utcaképét bemutató (dokumentáló) fotók és a házak kijelölése elmaradt, amit a rendelet tervezetben meg kellene védeni. Nincs fénykép dokumentáció a védelem tárgyáról.

Az Arculati Kézikönyv illusztrációs anyaga

6. A kiadványtervezetben egyes házak többször is szerepelnek, de még számos, Tésa kultúráját, hagyományait megőrző ház képe hiányzik a Temetőt követő Kossuth utcai szakaszból, és a Felszabadulás utcából egy sincs.
7. Hiányzik a Tésa-liget épületegyüttesét dokumentáló kép, amelyben egységes 'palóc' építészeti stílusú épületek állnak, a faluház új tetőjével együtt. A szabadidő eltöltésének ez a páratlan helye Tésa jellegzetessége, a játszótérrel együtt.

8. A hal lépcsőről az Ipoly által már régen elmosott képet láthatunk. Noha a természeti szépségekről sokat olvashatunk a tervezetben, de az Ipoly szabályozásából fakadó negatív következményekről egy szó sem esik, Pl. a tései fürdő megszűnéséről, amiről szintén van kép a gallériában. A képekhez magyarázó szöveget javaslunk illeszteni.
9. Az arculati kézikönyv nem tér ki a patak gondozására, mint arculat egyik meghatározó tényezőjére.
10. Idejétmúlt képek illusztrálják Tésa tereit és utcáit (35. oldal) A Hősök teréről készült kép több mint 10 éves, a Petőfi utca is felújítás előtti.
11. A Kápolna régebbi képe látható az arculati kézikönyvben, s nem a szemköztí ház lakóinak erőfeszítéséből felújított mostani állapot
12. A Foglár kastély bemutatása hibás. Kakukktojásként, a kastélyról készült képek közé került a szlovák oldalon épült, hajdan ipolyviski határőr laktanya fotója (10. oldal). Más képeken (8. oldal) a kastély névtelenül, mint egyéb funkciójú épület jelenik meg.
13. A magántulajdonban lévő helyi védett Kastély, és az országos védettségű Templom kapcsán illene kitérni a kriptára.
14. A Kereszt, a korpusz felállítása a vallásos kötődésű, másfelől a falusi minőségi kultúra iránti vágyat tükrözi, hogy lecserélődjék a letört karú alumínium korpusz.
15. A hagyományokat bemutató részben szerepel egy pince körül mulatók csoportjának fotója. Ezek szerint a pincesor a falunk hagyományának része. Ezt nem lehet elvitatni.
16. A történeti rész talán a rövideg kényszere miatt kissé elnagyolt. Tésa bronzkori település. Ha dúlásokról van szó, a rómaikat, a markománokat sem kellene kihagyni. Vagy ha mégis, a rendeletervezetből ki kell venni a régészeti mellékletet, ami ennek a kornak az emlékeit is mutatja.

- a. A település neve ősszláv tešiti = vigasztal szóhoz köthető. Az 1600-as években elpusztult falut a törökök kiverése után főleg szlovák és magyar családokkal telepítették újra.
 - b. Trianoni döntés fájdalomtörténetét ki kellene egészíteni, hogy az Európa Unióhoz csatlakozást követően megindult az átjárás Szlovákiába, épülnek gazdasági, kulturális és személyes kapcsolatok.
17. A falu jellege a XX. század végétől folyamatosan üdülő faluvá válik, társadalmi összetétele megváltozik, a házak többsége már nem tései gyökerű tulajdonban van. Fejlődésnek indult a barátságos, vendégszerető falu az önkormányzat és Tésa Barátainak Társasága Egyesület együttműködésében.

Javaslom, éljünk a lehetőséggel: készüljön egy kifogástalan kiadvány, amit hosszú időn keresztül nem kell mások előtt szégyenlenünk. A kiadvány elfogadását ebben a formában, minden erényeit szem előtt tartva nem tudom javasolni.

Barátsággal: Sáska Géza előterjesztő (TBTE képvisletében)